

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 39/2020-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. júna 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu v konaní o ústavnej sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou KONCOVÁ & PARTNERS, s. r. o., Legionárska 5, Trenčín, v mene ktorej koná konateľka a advokátka JUDr. Barbora Koncová, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 30 Ek 1382/2018 z 24. septembra 2019 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 30 Ek 1382/2018 z 24. septembra 2019 p o r u š e n é b o l i .

2. Uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 30 Ek 1382/2018 z 24. septembra 2019 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

3. Okresný súd Banská Bystrica je p o v i n n ý nahradiť trovy konania [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] v sume 219,68 € (slovom dvestodevätnásť eur a šesťdesiatosem centov) na účet Advokátskej kancelárie KONCOVÁ & PARTNERS, s. r. o., Legionárska 5, Trenčín, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Ústavnej sťažnosti vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Stav konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uznesením č. k. IV. ÚS 39/2020-10 z 28. januára 2020 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich v záhlaví označených základných práv a slobôd uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 30 Ek 1382/2018 z 24. septembra 2019 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“). Sťažovateľ sa domáhal vydania nálezu, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie jeho v záhlaví označených základných práv a slobôd napadnutým uznesením okresného súdu, a súčasne žiadal napadnuté uznesenie okresného súdu zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľ zároveň požiadal o priznanie primeraného finančného zadostučinenia vo výške 500 € a náhrady trov konania.

II.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a sťažnostná argumentácia

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva:

„Dňa 22.03.2019 Okresný súd Banská Bystrica vydal Uznesenie o zamietnutí návrhu povinného (sťažovateľa) na zastavenie exekúcie vedenej pod spis. zn. 26Ek/1382/2018 proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť zo dňa 04.04.2019 ktorú Okresný súd Banská Bystrica Uznesením zo dňa 29.07.2019 zamietol.

Sťažovateľ sa v konaní na všeobecnom súde domáhal zastavenia exekúcie vedenej Exekútorským úradom Nové Mesto nad Váhom, súdnym exekútorom JUDr. Eva Šteinerová, Lipová 7, 915 01 Nové Mesto nad Váhom, pod spis. zn. 171 EX 346/18.

Exekučným titulom, na základe ktorého je exekúcia vedená, je Rozhodcovský rozsudok spis. zn. 553/07/15 vydaný Slovenským arbitrážnym súdom zriadeným Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z. z. p. o., so sídlom Krížna 56, 821 08 Bratislava, pred rozhodcom Mgr. Branislavom Bušom.“

3. V ústavnej sťažnosti sa ďalej uvádza, že *„rozhodcovský rozsudok sp. zn. 553/07/15 zo dňa 01.03.2016 bol vydaný Slovenským arbitrážnym súdom zriadeným Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z. z. p. o.. Krížna 56, 821 08 Bratislava, teda subjektom odlišným od rozhodcovských súdov oprávnených rozhodovať spory medzi oprávneným a povinným v zmysle dojednanej rozhodcovskej doložky.*

Žiaden z rozhodcovských súdov uvedených v rozhodcovskej zmluve uzavretej dňa 22.05.2013 v čase rozhodovania o spore nespĺňal podmienky v zmysle § 12 zákona č. 244/2002 z. z. o rozhodcovskom konaní.

Rozhodcovský súd: Slovenský arbitrážny súd zriadený Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z. z. p. o. je len právnym nástupcom rozhodcovského súdu: Slovenský arbitrážny súd zriadený Slovak arbitration court, s.r.o., preto nie je možné ani využitie ustanovenia § 54b ods. 3 zákona č. 244/2002 z. z. o rozhodcovskom konaní.“

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti zdôrazňuje, že *„využitie tohto ustanovenia v danom prípade neprichádza do úvahy nakoľko tu nejde o prípad, keď sa jeden zriadovateľ, ktorý prestal spĺňať podmienky, stal členom nového zriadovateľa, ktorý podmienky spĺňa, ale o prípad keď konkrétny rozhodcovský súd zanikol v dôsledku splynutia/zlúčenia a jeho právnym nástupcom sa stal rozhodcovský súd nový, v dôsledku*

čoho táto rozhodcovská zmluva nemôže byť platná, keďže neexistuje rozhodcovský súd, ktorý by na jej základe mal právomoc o veci rozhodovať.

Na základe skutočnosti, že rozhodcovský rozsudok vydal subjekt, ktorý ako rozhodca nemal právomoc o veci rozhodovať, tento rozsudok nemôže byť po formálnej stránke vykonateľný.

Je teda zrejmé, že zriaďovateľ Slovak arbitration court, s.r.o., IČO: 44 130 481, Krížna 56, 821 08 Bratislava v čase, keď spor vznikol, ako aj v čase kedy bol vydaný rozhodcovský rozsudok, nemal právnu subjektivitu a teda nemohol byť zriaďovateľom Slovenského arbitrážneho súdu v zmysle Rozhodcovskej zmluvy uzavretej medzi oprávneným a povinným (sťažovateľom).“.

5. Napadnuté rozhodnutie je podľa sťažovateľa arbitrárne a zjavne neodôvodnené, keďže zastáva názor, že „predmetom konania v rámci rozhodcovského konania bol nárok vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy, pričom porušovateľ základného práva nepreskúmaval platnosť rozhodcovskej zmluvy, resp. z výsledkov jej preskúmania dospel k nesprávnym záverom, ktoré sú v rozpore so závermi porušovateľa v iných, obdobných prípadoch. Odôvodnenie platnosti dojednania rozhodcovskej zmluvy je v absolútnom protiklade s odôvodnením porušovateľa v desiatkach totožných prípadov.“. Sťažovateľ v tejto súvislosti poukazuje na uznesenia okresného súdu v konaniach sp. zn. 6 Ek 1434/2018, sp. zn. 6 Ek 1875/2018, sp. zn. 7 Ek 127/2019, sp. zn. 8 Ek 1844/2018, sp. zn. 8 Ek 1845/2018, sp. zn. 8 Ek 1921/2018, sp. zn. 12 Ek 2/2019, sp. zn. 39 Ek 241/2019, sp. zn. 46 Ek 244/2019. Sťažovateľ ďalej namieta, že exekučný titul bol vydaný proti nemu ako spotrebiteľovi, a preto mal okresný súd postupovať v intenciách rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 122/2011, podľa ktorého mal okresný súd skúmať platnosť rozhodcovskej zmluvy. Sťažovateľ poukazuje aj na uznesenie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 371/2018, s ktorým je napadnuté rozhodnutie okresného súdu v rozpore. Týmto rozhodnutím ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť spoločnosti PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., ako zjavne neopodstatnenú v skutkovo totožnej veci, v ktorej exekučnými titulmi boli rozhodcovské rozsudky vydané tým istým rozhodcovským súdom ako v prípade sťažovateľa.

III.

Vyjadrenia odporcu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľa

6. K veci sa vyjadril podpredseda okresného súdu listom sp. zn. Spr 4008/20 z 20. februára 2020, v ktorom skonštatoval, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s argumentáciou uvedenou v napadnutom rozhodnutí a so stanoviskom zákonného sudcu, v ktorom sa uvádza:

„V článku I. ústavnej sťažnosti, v ktorom popísal skutkový stav, sa zaoberal najmä skutočnosťou, že žiaden z rozhodcovských súdov uvedených v rozhodcovskej zmluve v čase rozhodovania o spore nespĺňal podmienky v zmysle § 12 zákona č. 244/20020 Z.z. o rozhodcovskom konaní. V tejto súvislosti je však potrebné uviesť, že povinný námietku nedostatku právomoci rozhodcovského súdu z uvedeného dôvodu neuviedol už v návrhu na zastavenie exekúcie, ktorý mal podľa § 61k ods. 2 Exekučného poriadku odkladný účinok. Návrh povinného na zastavenie exekúcie podľa uvedeného ustanovenia sa spravuje koncentračnou zásadou, čo znamená, že povinný musí všetky dôvody a skutočnosti rozhodujúce pre zastavenie exekúcie uviesť v lehote 15 dní od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie. Keďže túto námietku uviedol až v sťažnosti, súd sa s ňou vysporiadal v tom zmysle, že na ňu neprihliadal.

Ďalej sťažovateľ poukázal na odôvodnenie rozhodnutia vyššieho súdneho úradníka, týkajúceho sa platnosti rozhodcovskej zmluvy, ktorého závery považoval za absolútne rozporné oproti desiatkam iných totožných prípadov (konkrétne napr. 6Ek/1434/2018, 6Ek/1875/2018, 7Ek/127/2019, 8Ek 1844/2018, 8Ek 1845/2018, 8Ek 1921/2018, 12Ek 2/2019, 39Ek 241/2019 a 46Ek/244/2019). K tomu však považujem za potrebné uviesť, že posledne dve uvádzané konania sa vôbec netýkali posudzovania návrhu oprávneného PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o. na vykonanie exekúcie z hľadiska platnosti rozhodcovskej zmluvy. Dôvodom ich zamietnutia bola úplne iná skutočnosť, a to nedostatok právnej subjektivity povinného (ktorý pred začatím exekučného konania zomrel).

V zmysle čl. 2 ods. 2 CSP sú súdy povinné postupovať podľa ustálenej judikatúry najvyšších súdnych autorít, pričom nie každé jednotlivé rozhodnutie najvyššej súdnej autority (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR) je možné považovať za ustálenú judikatúru. Za ustálenú judikatúru možno považovať len také rozhodnutia, ktoré najvyššie

súdne autority publikovali a tým vyhlásili, že sa vo svojej rozhodovacej praxi budú nimi riadiť.

Ak sťažovateľ tvrdil, že súd sa v napadnutom uznesení výrazne odchyľil od ustálenej rozhodovacej praxe všeobecných súdov, dokonca aj od svojej vlastnej praxe, s takým názorom nemožno súhlasiť. Na Okresnom súde Banská Bystrica nepredstavujú rozhodnutia senátov 6Ek, 7Ek, 8Ek, 12 Ek ustálenú rozhodovaciu prax, naopak väčšina senátov tunajšieho súdu rozhoduje opačne ako uvedené senáty (napr. rozhodnutia sp. zn. 27Ek 468/2018, sp. zn. 33Ek 266/2018, sp. zn. 34Ek 158/2018, sp. zn. 37Ek 1479/2018, sp. zn. 46Ek 8/2018, sp. zn. 51 Ek 265/2018, sp. zn. 58Ek 453/2018, atď.), prípadne tak, že neposúdením rozhodcovskej zmluvy ako neprijateľnej zmluvnej podmienky (a z toho prameniaceho nedostatku právomoci rozhodcovského súdu) návrhu na vykonanie exekúcie vyhovejú, t.j. vydajú poverenie na vykonanie exekúcie (napr. 38Ek 452/2018, 4Ek 452/2018 a pod.). Navyše v sťažovateľovej veci súd rozhodol v dvoch exekučných konaniach vedených voči nemu rovnako (sp. zn. 30Ek 1382/2018 a sp. zn. 26Ek 1382/2018), zamietnutím návrhu povinného na zastavenie exekúcie z dôvodov, že súd nezistil existenciu rozhodcovskej zmluvy ako neprijateľnej zmluvnej podmienky. Dokonca ani v rámci SR nemožno hovoriť o ustálenej rozhodovacej praxi všeobecných súdov, keďže aj na tejto úrovni dochádza k protichodným rozhodnutiam (napr. rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 4CoE/37/2017 zo dňa 07.06.2017, na ktoré súd poukázal v ústavnou sťažnosťou napadnutom uznesení).

V neposlednom rade je potrebné podotknúť, že exekučné konanie je v súčasnosti skončené vymožením nároku podľa § 61o Exekučného poriadku. V súčasnej právnej úprave (s účinnosťou od 01.04.2017) absentuje výslovné ustanovenie týkajúce sa zákazu prinavrátania do pôvodného stavu, no na túto zásadu vzhľadom na charakter exekučného konania je potrebné prihliadať aj za súčasnej právnej úpravy. Možno to vyvodiť aj zo znenia ustanovenia § 61l ods. 3 druhá veta Exekučného poriadku, v zmysle ktorého ak súd návrh na zastavenie exekúcie zamietol z dôvodu, že návrh bol podaný oneskorene, i keď tu dôvod na zastavenie exekúcie je, povinný má právo domáhať sa vrátenia plnenia žalobou podanou voči oprávnenému.“

Okresný súd súhlasil s upustením od ústneho pojednávania.

7. Ústavný súd listom z 12. februára 2020 upovedomil zúčastnenú osobu (PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o.) podľa § 33 ods. 1 zákona o ústavnom súde o prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie a o možnosti vyjadriť sa k nej podľa § 126 zákona o ústavnom súde. Zúčastnená osoba sa v lehote stanovenej ústavným súdom nevyjadрила.

8. Sťažovateľ v stanovisku k vyjadreniu podpredsedu okresného súdu doručenom ústavnému súdu 16. marca 2020 zotrval na svojich sťažnostných námietkach, pričom zdôraznil:

„K tomu sťažovateľ uvádza, že právomoc rozhodcovského súdu v návrhu na zastavenie exekúcie namietal, i keď nie explicitne, týmto dôvodom na zastavenie exekúcie sa však mal porušovateľ zaoberať ex officio. Sťažovateľ má ďalej za to, že vo svojej sťažnosti riadne vymedzil dôvody pre ktoré sťažnosť podal, uviedol s ktorými argumentmi sa porušovateľ nezaoberal a svoje tvrdenia riadne zdôvodnil. K tvrdeniu porušovateľa, že rozhodovacia prax na Okresnom súde Banská Bystrica v senátoch 6Ek, 7Ek, 8Ek a 12Ek nepredstavuje ustálenú rozhodovaciu prax, naopak ustálenou je rozhodovacia prax ďalších senátov, ktoré rozhodujú opačne ako tieto senáty, sťažovateľ uvádza, že s takýmto tvrdením nie je možné sa stotožniť. Už samotná skutočnosť, že rozhodovacia prax 4 senátov je odlišná značí, že rozhodovacia prax na Okresnom súde Banská Bystrica je nejednotná, pričom sa nejedná o ojedinelý prípad keď si jeden senát alebo sudca utvorí iný právny názor a rozhoduje v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou súdu.

Sťažovateľ poukazuje tiež na skutočnosť, že ešte pred tým ako sa stal Okresný súd Banská Bystrica príslušným na prejednanie exekučných vecí, aj rozhodovacia prax ostatných všeobecných súdov bola jednotná v otázke právomoci rozhodcovských súdov. Tieto spravidla exekúciu z dôvodu nedostatku právomoci rozhodcovského súdu, ktorý exekučný titul vydal zastavili.

Vzhľadom na vyššie uvedené má sťažovateľ za to, že sťažnosť je v celom rozsahu dôvodná, a preto žiada aby Ústavný súd rozhodol v zmysle návrhu sťažovateľa.“

Sťažovateľ súhlasil s upustením od ústneho pojednávania

9. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

IV.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva

10. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Dňa 1. marca 2019 nadobudol účinnosť zákon o ústavnom súde v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251.

12. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o ústavných sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, je kvalifikovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecnými súdmi nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje aj princíp minimalizácie

zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o ústavnej sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

13. V súvislosti s tým ústavný súd opakovane judikuje, že pri uplatňovaní tejto právomoci nie je jeho úlohou zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, II. ÚS 231/04).

14. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením okresného súdu sp. zn. 30 Ek 1382/2018 z 24. septembra 2019.

15. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

16. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

17. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k týmto označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08).

18. Článok 46 ods. 1 ústavy je vyjadrením základného práva domáhať sa súdnej ochrany. Tento článok ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu. Zároveň v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy sa možno domáhať práv podľa čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú, pričom však v súlade s čl. 152 ods. 4 ústavy musí byť výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov v súlade s ústavou a súčasne v zmysle čl. 154c ods. 1 ústavy majú príslušné medzinárodné zmluvy vrátane dohovoru prednosť pred zákonom, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd (I. ÚS 22/03).

19. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že práve tieto súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (obdobne napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09).

V.

Posúdenie vecí ústavným súdom

20. V okolnostiach posudzovaného prípadu okresný súd napadnutým uznesením rozhodol tak, že sťažnosť sťažovateľa v postavení povinného proti uzneseniu okresného

súdu sp. zn. 30 Ek 1382/2018 zo 4. apríla 2019 o zamietnutí návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie zamietol z dôvodu, že námietka sťažovateľa, že exekučný titul nebol vydaný na to oprávneným rozhodcovským súdom, nebola predložená v návrhu na zastavenie exekúcie, ale až v sťažnosti proti uzneseniu o zamietnutí návrhu povinného na zastavenie exekúcie, a z dôvodu, že neplatnosť rozhodcovskej doložky mal povinný namietať už v žalobnej odpovedi po doručení výzvy rozhodcovského súdu na vyjadrenie, resp. v žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku.

21. V odôvodnení uznesenia sp. zn. 30 Ek 1382/2018 z 24. septembra 2019 okresný súd uviedol:

„17/ Dôvodom zastavenia exekúcie podľa povinného je nedostatok právomoci rozhodcovského súdu na vydanie rozhodcovského rozsudku na podklade rozhodcovskej doložky, ktorú považoval za absolútne neplatný právny úkon, a to pre jej rozpor s ustanovením § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka. V rámci dojednanej rozhodcovskej doložky mal povinný ako spotrebiteľ všetky spory so žalovaným (správne malo byť žalobcom) ako dodávateľom riešiť výlučne v rozhodcovskom konaní. Podľa povinného ďalej tento nemal na výber, nakoľko zo zmluvy o úvere a rozhodcovskej zmluvy bolo zrejmé, že boli uzavreté v jeden deň, a povinný musel pristúpiť na rozhodcovskú zmluvu inak by nedostal úver. Rozhodcovskú zmluvu si povinný osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splnutie s ostatnými štandardnými podmienkami. Sudca uvedené tvrdenia nepovažoval za dôvodné, nakoľko rozhodcovská zmluva uzavretá na osobitnej listine nemohla splnúť s ostatnými zmluvnými podmienkami a rovnako nevyplývalo, že povinný nemal na výber. Ani samotná skutočnosť, že rozhodcovská zmluva je so spotrebiteľom uzatváraná v jeden deň nepredstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Ochrana pred neprijateľnými podmienkami sa vzťahuje iba na tie spotrebiteľské zmluvy, pri uzatváraní ktorých spotrebiteľ nemôže ovplyvniť ich obsah, teda ktoré sú vopred pripravené. Nevzťahuje sa však na tie zmluvné podmienky, ktoré boli dohodnuté individuálne. Pri takto dohodnutých zmluvných podmienkach sa nemožno dovolávať ich neprijateľnosti (uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 4CoE/37/2017 zo dňa 07.06.2017).

18/ Európsky súd pre ľudské práva definuje spotrebiteľa ako niekoho, kto je v rozumnej miere dobre informovaný, vnímavý a obozretný, a teda by si mal byť vedomý aj svojho konania. Rozhodcovská zmluva bola uzavretá dňa 20.05.2013, teda v rovnaký deň ako Zmluva o revolvingovom úvere č. 8500025454 poskytnutého povinnému. Rozhodcovská zmluva bola uzavretá na samostatnej listine, zreteľne označená veľkým tlačným písmom a obsahovala aj ustanovenia, ktoré umožňujú spotrebiteľovi rozhodcovskú zmluvu odmietnuť (bod 2. Rozhodcovskej zmluvy), resp. následným jednostranným úkonom od nej odstúpiť (bod 7. Rozhodcovskej zmluvy). Podpísaním rozhodcovskej zmluvy, ktorá obsahovala možnosť odstúpenia v lehote 14 kalendárnych dní, prejavil povinný súhlas aj s prípadným rozhodcovským konaním, pričom toto jeho konanie nie je možné prisudzovať za vinu oprávnenému, ktorý návrh rozhodcovskej zmluvy predložil, keďže samotný zákon uzavretie rozhodcovskej zmluvy nevyučuje. Povinný mal možnosť si rozhodcovskú zmluvu prečítať a v prípade, že s ňou nesúhlasil, nemusel ju uzavrieť a ak ju aj uzavrel, mohol od nej v primeranej lehote odstúpiť. Preto súd rozhodcovskú zmluvu, ktorá obsahuje jasné a zrozumiteľné vyhlásenie veriteľa o tom, že jej uzatvorenie nie je podmienkou uzatvorenia spotrebiteľskej úverovej zmluvy, z ktorej spory majú byť riešené v rozhodcovskom konaní, a ktorá zároveň oprávňuje spotrebiteľa od nej odstúpiť v primeranej 14 dňovej lehote, nemohol považovať za zmluvu, ktorá nebola individuálne dojednaná. Na základe uvedeného, sudca rozhodcovskú zmluvu, nepovažoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku, a preto táto platne založila právomoc rozhodcovského súdu, ktorý vydal vo veci rozhodcovský rozsudok, ktorý je exekučným titulom v tomto exekučnom konaní. Zároveň treba podotknúť, že spor rozhodoval rozhodcovský súd podľa zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, ktorý už na postavenie povinného ako spotrebiteľa prihliadal.

19/ Námietka povinného o spôsobilosti rozhodcovského súdu rozhodnúť spor, ktorú však uviedol až v sťažnosti nemohla byť súdom posúdená ako relevantná. Exekučný poriadok poskytuje povinnému možnosť brániť sa voči začatej exekúcii podaním návrhu na zastavenie exekúcie, ktorý má podať v lehote 15 dní od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie, pokiaľ má mať odkladný účinok (§ 61k ods. 2 Exekučného poriadku). Toto poučenie je súčasťou Upovedomenia o začatí exekúcie. Návrh povinného na zastavenie exekúcie sa spravuje koncentračnou zásadou, čo znamená, že povinný musí všetky dôvody

a skutočnosti rozhodujúce pre zastavenie exekúcie uviesť v lehote 15 dni od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie. Nakoľko povinný v návrhu na zastavenie exekúcie nenamietal túto skutočnosť, jej namietanie v sťažnosti bolo bez právneho významu.

20/ Na základe uvedených skutočností a právnych dôvodov, keď nebolo v konaní preukázané, že by exekučný titul, na podklade ktorého sa vykonáva exekúcia bol nespôsobilým exekučným titulom, povinný netvrdil a ani nepreukázal iné dôvody uvedené v § 61k ods. 1 Exekučného poriadku, pre ktoré by mala byť exekúcia zastavená, sudca podľa ustanovenia § 250 ods. 1 CSP zamietol jeho sťažnosť voči uzneseniu vyššieho súdneho úradníka sp. zn. 30Ek/1382/2018 zo dňa 04.04.2019 ako nedôvodnú.“

22. Podľa § 45 ods. 2 písm. d) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) exekučným titulom na účely tohto zákona je aj vykonateľné rozhodnutie vydané v rozhodcovskom konaní vrátane zmieru v ňom schváleného.

23. Podľa § 53 ods. 1 Exekučného poriadku súd preskúma návrh na vykonanie exekúcie a jeho prílohy. Ak nie sú dôvody na zamietnutie návrhu na vykonanie exekúcie, súd do 15 dní od doručenia návrhu vydá poverenie na vykonanie exekúcie a upovedomí o tom oprávneného. Lehota podľa druhej vety neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 45 ods. 2 písm. c) a d) alebo ak má byť exekúcia vykonaná na podklade exekučného titulu, ktorým sa priznal nárok zo zmenky proti povinnému, ktorý je fyzickou osobou.

24. Podľa § 53 ods. 3 písm. f) Exekučného poriadku súd návrh na vykonanie exekúcie zamietne, ak sa exekúcia má vykonať na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v spotrebiteľskom spore a 1. spotrebiteľská rozhodcovská zmluva nespĺňa podmienky podľa osobitných predpisov, 2. rozhodcovské rozhodnutie v spotrebiteľskom spore nebolo vydané rozhodcom, ktorý bol v čase spotrebiteľského rozhodcovského konania zapísaný v zozname rozhodcov oprávnených rozhodovať spotrebiteľské spory, 3. rozhodcovské rozhodnutie v spotrebiteľskom spore nebolo vydané stálym rozhodcovským súdom, ktorý v čase spotrebiteľského rozhodcovského konania mal

povolenie rozhodovať spotrebiteľské spory, 4. rozhodcovské rozhodnutie nespĺňa náležitosti podľa osobitného predpisu alebo nie je vykonateľné.

25. Podľa § 73 ods. 3 zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní“) rozhodcovská zmluva uzavretá pred 1. januárom 2015 sa spravuje predpismi účinnými v čase jej uzavretia.

26. Sťažovateľ je presvedčený, že napadnuté uznesenie okresného súdu je arbitrárne a trpí nedostatkom náležitého a presvedčivého odôvodnenia skutočností, ktoré viedli okresný súd k rozhodnutiu o zamietnutí sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie.

27. Všeobecný súd musí vykladať a používať ustanovenia na vec sa vzťahujúcich zákonných predpisov v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno toto ani iné základné práva obmedziť spôsobom zasahujúcim do ich podstaty a zmyslu. Z tohto hľadiska musí všeobecný súd pri výklade a aplikácii príslušných právnych predpisov prihliadať na spravodlivú rovnováhu pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom účastníkov konania (obdobne napr. III. ÚS 271/05, III. ÚS 78/07). Princíp spravodlivosti a požiadavka materiálnej ochrany práv sú totiž v rámci koncepcie materiálneho právneho štátu podstatnými a neopomenuteľnými atribútmi právnej ochrany (predovšetkým súdnej).

28. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsko z 21. 1. 1999). Judikatúra ESLP nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami,

argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06).

29. Dňa 1. januára 2015 nadobudol účinnosť zákon o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Oddelením zákonnej úpravy nespotebiteľského a spotrebiteľského rozhodcovského konania, ku ktorému došlo zákonom o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, sa markantným spôsobom zvýraznil rozdiel oboch týchto konaní spočívajúci predovšetkým vo zvýšenej ochrane spotrebiteľa ako „slabšej strany“ v rámci zmluvného vzťahu a nadväzujúceho rozhodcovského konania.

30. Podľa názoru ústavného súdu exekučný súd je s poukazom na § 53 ods. 1 Exekučného poriadku a podľa § 53 ods. 3 písm. f) Exekučného poriadku v štádiu posudzovania návrhu na vykonanie exekúcie povinný *ex officio* preskúmať návrh na vykonanie exekúcie a jeho prílohy, t. j. vrátane exekučného titulu vydaného v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Exekučný súd sa nezaoberá vecnou správnosťou exekučného titulu, ale skúma, či exekučný titul bol vydaný orgánom, ktorý na to mal právomoc, a či je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Predpokladom materiálnej a formálnej vykonateľnosti akéhokoľvek rozhodnutia, ktoré má byť exekučným titulom, je, že takéto rozhodnutie vznikne pred orgánom, ktorý koná a rozhoduje v súlade so svojou právomocou a podľa vopred stanovených pravidiel. Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označil za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd v štádiu posudzovania návrhu na vykonanie exekúcie nielen oprávnený, ale zároveň povinný skúmať, či spotrebiteľské rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Exekučný súd má v tomto štádiu povinnosť zisťovať rozpor exekučného titulu so zákonom, t. j. aj to, či bol vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie. Exekučný súd musí pri tomto zisťovaní posúdiť nielen to, či rozhodcovská zmluva bola medzi zmluvnými stranami vôbec uzavretá, ale aj to, či bola uzavretá platne. Iba platná rozhodcovská zmluva môže založiť právomoc rozhodcovského súdu na jej základe určitú vec prejednať a rozhodnúť. Absolútna neplatnosť právneho úkonu má za následok, akoby právny úkon nebol nikdy uzavretý. Rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva,

na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku. Takúto interpretáciu vyžaduje účel právnej úpravy premietajúcej sa v právnych predpisoch na ochranu práv spotrebiteľa. Týmto účelom je odstránenie značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach založených spotrebiteľskou zmluvou v neprospech spotrebiteľa. V prípade, keď je predmetom rozhodcovského konania spor zo spotrebiteľského právneho vzťahu, princíp „*vigilantibus iura scripta sunt*“ („práva patria bdelym“ alebo „nech si každý stráži svoje práva“ alebo „zákony sú písané pre bdelych“) v konkrétnych súvislostiach (teda v závislosti od konkrétnych okolností) ustupuje v štádiu posudzovania návrhu na vykonanie exekúcie dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa.

31. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd konštatuje, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybnit' existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy alebo právomoc rozhodcovského súdu v žalobnej odpovedi alebo prostredníctvom žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku, je exekučný súd v štádiu posudzovania návrhu na vykonanie exekúcie oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a právomoc rozhodcovského súdu a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku v spotrebiteľskej veci so zákonom znamenajúci neúčinnosť, a teda nezáväznosť tohto exekučného titulu. Len platná rozhodcovská zmluva môže založiť právomoc na konanie rozhodcovského súdu v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Ak by exekučný súd akceptoval rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, pre vydanie ktorého nebola daná právomoc rozhodcovského súdu, akceptoval by vykonateľnosť rozhodnutia vydaného tým, kto na to nemal právomoc. Vo svojej podstate by išlo o akceptáciu rozhodnutia nevykonateľného, majúceho účinky paaktu.

32. Povinný môže v návrhu na zastavenie exekúcie namietat' aj skutočnosti, pre ktoré mal exekučný súd návrh na vykonanie exekúcie zamietnuť už v štádiu posudzovania návrhu

na vykonanie exekúcie. V návrhu na zastavenie exekúcie môže uplatňovať (okrem iných skutočností) skutočnosti týkajúce sa rozhodcovského rozhodnutia vydaného v spotrebiteľskom spore uvedené v § 53 ods. 3 písm. f) Exekučného poriadku. V tejto súvislosti môže povinný napríklad namietat', že 1. spotrebiteľská rozhodcovská zmluva nespĺňa podmienky podľa osobitných predpisov, 2. rozhodcovské rozhodnutie v spotrebiteľskom spore nebolo vydané rozhodcom, ktorý bol v čase spotrebiteľského rozhodcovského konania zapísaný v zozname rozhodcov oprávnených rozhodovať spotrebiteľské spory, 3. rozhodcovské rozhodnutie v spotrebiteľskom spore nebolo vydané stálym rozhodcovským súdom, ktorý v čase spotrebiteľského rozhodcovského konania mal povolenie rozhodovať spotrebiteľské spory, 4. rozhodcovské rozhodnutie nespĺňa náležitosti podľa osobitného predpisu alebo nie je vykonateľné. Dôvody na zastavenie exekúcie musí povinný uplatniť včas. Návrh na zastavenie exekúcie musí byť odôvodnený a musia v ňom byť uvedené všetky skutočnosti, ktoré povinný môže ku dňu podania návrhu uplatniť. V neskôr podaných návrhoch na zastavenie exekúcie môže povinný namietat' len skutočnosti, ktoré nastali po uplynutí lehoty 15 dní od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie. V poradí v ďalších návrhoch na zastavenie exekúcie môže povinný namietat' len skutočnosti, ktoré nastali po podaní predchádzajúceho návrhu na zastavenie exekúcie. Ak dôvod na zastavenie exekúcie nie je povinným uplatnený včas, exekučný súd naň v súlade s koncentračnou zásadou neprihliadne a návrh na zastavenie exekúcie zamietne.

33. V posudzovanej veci ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ už v návrhu na zastavenie exekúcie uplatnil námietku neplatnosti rozhodcovskej zmluvy a poukázal na rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom a v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 30 Ek 1382/2018 zo 4. apríla 2019 o zamietnutí návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie túto svoju námietku v zásade len podrobnejšie rozvinul a spresnil. Skutočnosti uplatnené povinným v sťažnosti proti uzneseniu sp. zn. 30 Ek 1382/2018 zo 4. apríla 2019 podľa názoru ústavného súdu v posudzovanom prípade potom nemali charakter tzv. „novoty“ a exekučný súd mal tieto skutočnosti vziať do úvahy a pri svojom rozhodovaní na ne prihliadnuť.

VI. Závery ústavného súdu

VI.1 K bodom 1 a 2 výrokovej časti nálezu

34. S poukazom na posúdenie veci ústavným súdom (bod V odôvodnenia tohto nálezu) ústavný súd konštatuje, že ak okresný súd napadnutým uznesením sp. zn. 30 Ek 1382/2018 z 24. septembra 2019 zamietol sťažnosť sťažovateľa v postavení povinného v exekučnom konaní proti uzneseniu o zamietnutí návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie, odoprel sťažovateľovi ochranu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

35. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti navrhol aj zrušenie napadnutého uznesenia a vrátenie veci okresnému súdu na ďalšie konanie. Keďže na uvedenom skutkovom základe ústavný súd rozhodol, že napadnutým uznesením okresného súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a jemu zodpovedajúceho § 133 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu).

36. Podľa § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd zruší právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

37. Podľa § 134 ods. 2 zákona o ústavnom súde ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je viazaný rozhodnutím ústavného súdu podľa § 133 ods. 3 písm. a) až d); toto rozhodnutie ústavného súdu je vykonateľné doručením.

38. Úlohou okresného súdu preto bude opätovne rozhodnúť o návrhu na zastavenie exekúcie, majúc na zreteli, že spravodlivosť, ktorá je osobitne zvýraznená v čl. 6 ods. 1 dohovoru, je kritériom ukladajúcim každému všeobecnému súdu povinnosť hľadať také riešenie ním prejednávanej veci, ktoré nebude možné vyhodnotiť ako popierajúce zmysel a účel príslušných zákonných ustanovení.

VI.2 K bodu 3 výrokovej časti nálezu

39. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti požiadal ústavný súd o priznanie náhrady trov konania, ktorú vyčíslil sumou 147 € za 2 úkony právnej služby (prevzatie právneho zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, ústavná sťažnosť) vrátane dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“). Za stanovisko k vyjadreniu okresného súdu si sťažovateľ uplatnil sumu 72,68 € vrátane DPH.

40. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

41. Pri rozhodovaní o priznaní náhrady trov konania ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

42. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov konania v ním uplatnenej celkovej sume 219,68 € vrátane DPH vzhľadom na to, že sťažovateľom uplatnená suma nie je v rozpore s vyhláškou (neprevyšuje sumu, na ktorú by mal sťažovateľ nárok podľa vyhlášky).

VI.3 K bodu 4 výrokovej časti nálezu

43. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti požiadal aj o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 500 €. Podľa názoru ústavného súdu vyslovením porušenia práv sťažovateľa v spojení so zrušením napadnutého uznesenia okresného súdu a vrátením veci na ďalšie konanie bola ujma, ktorá sťažovateľovi vznikla, dostatočne kompenzovaná. Vzhľadom na to neprichádzalo do úvahy priznanie primeraného finančného zadost'učinenia (bod 4 výroku nálezu)

44. Ústavný súd na poli *obiter dicta* dopĺňa, že mu je známa nekonzistentná rozhodovacia činnosť okresného súdu pri riešení analogických otázok. V tejto súvislosti ústavný súd už v minulosti vyslovil, že aj keď právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v rozhodnutiach nemajú charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky, protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie (III. ÚS 300/06). Pokiaľ súd rieši právnu otázku (tú istú alebo analogickú), ktorá už bola právoplatne vyriešená podstatne odlišným spôsobom, bez toho, aby sa argumentačne vyrovnal so skoršími súdnymi rozhodnutiami, nekoná v súlade s princípom právnej istoty v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy a môže tým porušiť aj právo účastníka súdneho konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (III. ÚS 192/06). Potreba vysporiadať sa so známym rozhodnutím súdu v obdobnej veci z hľadiska jeho dôvodov, pokiaľ príslušný súd dospeje následne k opačnému názoru, je súčasťou požiadavky na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (II. ÚS 426/2012). Právna istota spolu s požiadavkou ochrany legitímnych očakávaní principiálne neznamená právo účastníka konania na rovnaké právne posúdenie jeho veci. Nesporne však znamená právo na vysvetlenie dôvodov, pre ktoré sa konajúci orgán verejnej moci od stabilného, doteraz zastávaného právneho názoru odchyľuje (III. ÚS 51/2014).

45. Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť okresného súdu o tej istej právnej otázke je ústavne neudržateľná. V súčasnosti nie je úlohou ústavného súdu určiť (vzhľadom na princíp subsidiarity), ktorý z odlišných právnych názorov je správny, pretože riešenie

tohto problému a zjednotenie rozhodovania je v pôsobnosti okresného súdu. Ústavný súd svojím rozhodnutím iba otvára cestu na riešenie tohto problému v budúcnosti. Z pohľadu ústavného súdu prichodí v tejto súvislosti konštatovať, že odlišné právne názory v obdobnej veci bez akéhokoľvek vysvetlenia zo strany súdu, prečo k odlišnosti došlo, sa javia ako arbitrárnosť (svojevôľa) a sú zásahom do princípu právnej istoty ako súčasťou právneho štátu, keďže tento princíp predpokladá, že skutkovo obdobné veci budú obdobne právne posudzované.

46. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júna 2020

Miroslav DURIŠ
predseda senátu